

1.8 Uitvoeringsregel beplanting bij oppervlaktewater

1.8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat het aanbrengen van beplanting bij een oppervlaktewater dat in beheer is bij het waterschap centraal. Hieronder valt het aanleggen, hebben, wijzigen en verwijderen van beplanting. Het aanbrengen van beplanting in of naast een oppervlaktewater is niet zonder meer toegestaan. Door het aanbrengen van beplanting kan de beschoeiing of het talud van het oppervlaktewater beschadigd raken, waardoor de doorstroming van het water en het onderhoud aan een oppervlaktewater wordt belemmerd. Om die reden zijn er regels opgesteld ten aanzien van het aanbrengen en het verwijderen van beplanting in of naast de watergang. Als u van plan bent om beplanting aan te brengen nabij een oppervlaktewater doorloop dan het desbetreffende stroomschema opgenomen in dit hoofdstuk. U ziet dan of de handeling is toegestaan en welke regels van toepassing zijn.

Definities:

Boom: een houtachtig, overblijvend gewas.

Struik: een houtige plant zonder stam die zich onmiddellijk boven of reeds in de grond vertakt in een aantal takken die meer of minder dik kunnen worden, al dan niet in de vorm van een haag.

Primair water: een oppervlaktewater dat in de legger als primair water is aangeduid. Primaire wateren zijn van groot belang voor het (functioneren van het) watersysteem.

Secundair water: een oppervlaktewater dat in de legger als secundair water is aangeduid. Secundaire wateren zijn wateren die van boven lokaal belang zijn voor het (functioneren van het) watersysteem.

Overige wateren: wateren die niet in de legger zijn aangeduid als primair of secundair. Deze wateren hebben slechts een lokaal belang voor het (functioneren van het) watersysteem.

Stroomschema's

De stroomschema's zijn opgebouwd uit een aantal vragen (criteria). De vragen in de stroomschema's zijn nader toegelicht in de *toelichting*. Als het stroomschema doorlopen is, resulteert dat in een bepaalde uitkomst. Deze uitkomst kan zijn:

- zorgplicht;
- algemene regel zonder meldplicht en zorgplicht;
- vergunningplicht en zorgplicht;

Deze uitkomsten zijn in dit hoofdstuk nader toegelicht en uitgewerkt in regelgeving die van toepassing is. Als u beplanting wilt gaan aanbrengen, dient u de voorschriften en regelgeving die in de betreffende paragrafen zijn uitgewerkt na te leven.

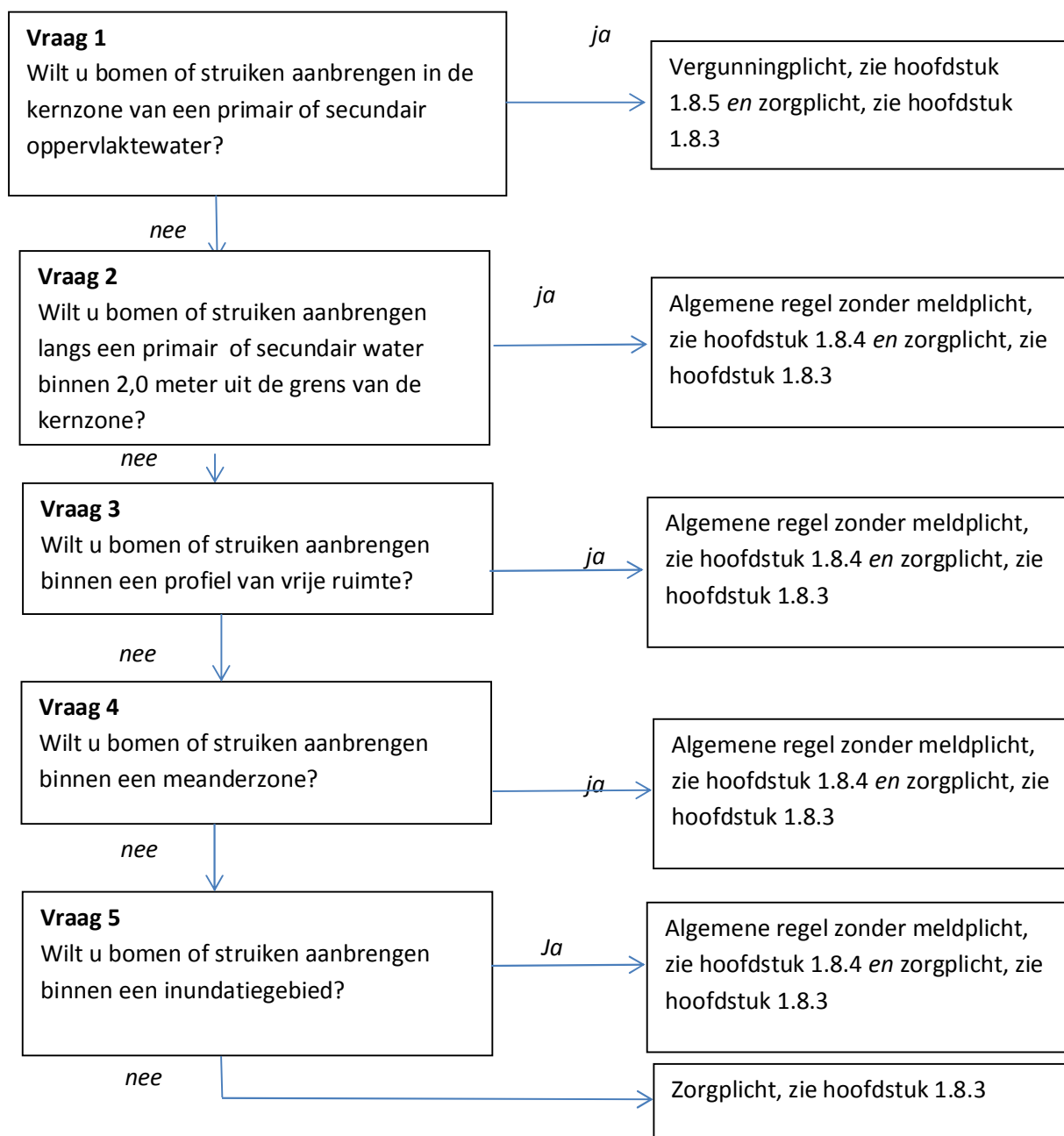
Aanvullende regelgeving

Naast de regelgeving die in dit hoofdstuk is opgenomen kan er ook nog andere regelgeving van toepassing zijn. Ook die regelgeving moet dan worden opgevolgd. Zo kan bijvoorbeeld de volgende regelgeving van toepassing zijn:

- Hoofdstuk 1.2 *Onttrekken uit een oppervlaktewater*

Verder kan er naast de regelgeving die in dit hoofdstuk wordt uitgewerkt c.q. benoemd, ook nog andere wet- en regelgeving van toepassing zijn, bijvoorbeeld gemeentelijke regelgeving en het Burgerlijk Wetboek (burenrecht). De genoemde regelgeving is dus niet limitatief. Het is aan de initiatiefnemer zelf om na te gaan of hij ook nog aan andere uitvoeringsregels en/of andere regelgeving moet voldoen.

1.8.2 Stroomschema beplanting bij oppervlaktewater

Toelichting bij vraag 1

Het aanbrengen van bomen en struiken in de kernzone van een oppervlaktewater kan effect hebben op de stabiliteit en het functioneren van het oppervlaktewater en kan ernstig belemmerend zijn voor het doelmatig kunnen voeren van onderhoud. Ter bescherming van deze belangen geldt een vergunningplicht voor het aanbrengen van bomen en struiken in de kernzone van een primair of secundair water. Op deze wijze kan per individuele situatie worden beoordeeld of een voorgenomen aanplant mogelijk is en zo ja onder verbindingen van welke voorschriften.

Toelichting bij vraag 2

Het aanbrengen van bomen of struiken binnen 2,0 meter uit de grens van een primair en secundair water kan leiden tot ernstige belemmering van de onderhoudsmogelijkheden van een oppervlaktewater. In de algemene regel zijn voorschriften opgenomen waarmee de belemmeringen

voldoende kunnen worden voorkomen of beperkt. In specifieke situaties kunnen door het dagelijks bestuur via een maatwerkvoorschrift voorschriften worden gesteld in aanvulling op of in afwijking van de in de algemene regel opgenomen voorschriften.

Toelichting bij vraag 3

Het profiel van vrije ruimte is een zone die is vastgesteld teneinde ruimte beschikbaar te hebben voor het kunnen aanpassen van een oppervlaktewater. De aanwezigheid van bomen en struiken kan een belemmering opleveren voor het uitvoeren van aanpassingen aan een oppervlaktewater. Ter bescherming van de aanpassingsmogelijkheden geldt de zorgplicht (zie 1.8.3). In specifieke situaties kunnen door het dagelijks bestuur via een maatwerkvoorschrift specifieke voorschriften worden gesteld in aanvulling op of in afwijking van de in de zorgplicht opgenomen voorschriften.

Actieve risico-aanvaarding

Een initiatiefnemer moet er rekening mee houden en op bedacht zijn, dat bomen en struiken, in geval van een noodzakelijke aanpassing van het oppervlaktewater, moeten worden verwijderd. Omdat een initiatiefnemer vooraf bekend is met dit gegeven, moet hij er zich van bewust zijn dat hij geen recht kan doen gelden op een eventuele schadevergoeding of nadeelcompensatie van het waterschap. Hij heeft namelijk door de bomen en struiken aan te leggen binnen het profiel van vrije ruimte, het risico hiervoor op zich genomen (actieve risico-aanvaarding).

Toelichting bij vraag 4

De meanderzone is een zone die is vastgesteld teneinde ruimte beschikbaar te hebben voor het kunnen meanderen van een oppervlaktewater. Om die reden is het van belang dat bomen en struiken zodanig worden geplant dat deze geen belemmering vormen voor het meanderen van het oppervlaktewater binnen de daarvoor gestelde zone. Dit belang kan via algemene regels voldoende worden beschermd. In specifieke situaties kunnen door het dagelijks bestuur via een maatwerkvoorschrift specifieke voorschriften worden gesteld in aanvulling op of in afwijking van de in de algemene regel opgenomen voorschriften.

Naast de algemene regel geldt tevens de zorgplicht.

Actieve risico-aanvaarding

Een initiatiefnemer moet er rekening mee houden en op bedacht zijn, dat bomen en struiken moeten worden verwijderd indien deze het meanderproces van het oppervlaktewater belemmeren. Omdat een initiatiefnemer vooraf bekend is met dit gegeven, moet hij er zich van bewust zijn dat hij geen recht kan doen gelden op een eventuele schadevergoeding of nadeelcompensatie van het waterschap. Hij heeft namelijk door de bomen en struiken aan te leggen in de meanderzone, het risico hiervoor op zich genomen (actieve risico-aanvaarding).

Toelichting bij vraag 5

Een inundatiegebied is een gebied dat is vastgesteld teneinde ruimte beschikbaar te hebben voor het kunnen opvangen van overtollig water met het oog op het voorkomen van wateroverlast in stedelijk gebied. Om die reden is het van belang dat bomen en struiken zodanig worden aangelegd dat deze geen belemmering vormen voor het kunnen functioneren van het inundatiegebied. Dit belang kan via algemene regels voldoende worden beschermd. In specifieke situaties kunnen door het dagelijks bestuur via een maatwerkvoorschrift specifieke voorschriften worden gesteld in aanvulling op of in afwijking van de in de algemene regel opgenomen voorschriften.

Naast de algemene regel geldt tevens de zorgplicht.

Actieve risico-aanvaarding

Een initiatiefnemer moet er rekening mee houden en op bedacht zijn, dat bomen en struiken, met het oog op het kunnen blijven functioneren van het inundatiegebied, moeten worden verwijderd. Omdat een initiatiefnemer vooraf bekend is met dit gegeven, moet hij er zich van bewust zijn dat hij geen recht kan doen gelden op een eventuele schadevergoeding of nadeelcompensatie van het waterschap. Hij heeft namelijk door de bomen en struiken aan te leggen binnen het inundatiegebied, het risico hiervoor op zich genomen (actieve risico-aanvaarding).

1.8.3 Zorgplicht

De zorgplicht zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Keur is altijd van toepassing op het aanbrengen en hebben van bomen en struiken binnen oppervlaktewateren en bijbehorende zones die op de legger van het waterschap staan en op het aanbrengen en hebben van bomen en struiken buiten deze zones.

De zorgplicht houdt in elk geval in dat:

1. bomen en struiken zodanig worden geplant dat oeververdedigingen (beschoeiingen), taluds van oppervlaktewateren niet beschadigen als gevolg van wortelgroei.
2. bomen en struiken zodanig worden onderhouden dat deze niet tot schade aan het oppervlaktewater en bijbehorende zones kunnen leiden.
3. de kernzone (waarvan een eventueel onderhoudspad deel uit maakt) niet mag worden versmald of beschadigd als gevolg van uitgroeiende wortels, stammen en takken van bomen en struiken zodat het voeren van doelmatig onderhoud niet wordt belemmerd. Ook varend onderhoud moet kunnen plaatsvinden zonder dat dit wordt bemoeilijkt door bv. overhangende takken;
4. het oppervlaktewater en de bijbehorende zones na afloop van de werkzaamheden in nette staat achtergelaten worden. Hiermee wordt bedoeld dat oevers en taluds zodanig worden afgewerkt dat er geen grond of puin in de watergang kan raken en dat verondiepingen of vernauwingen van het oppervlaktewater, waardoor de doorstroming zou kunnen worden belemmerd, worden verwijderd indien deze een gevolg zijn van de werkzaamheden.
5. na het aanbrengen van bomen en struiken de onderhoudsstrook en het oppervlaktewater in de oorspronkelijke toestand dient te worden teruggebracht (maaiveldhoogte, talud, stabiliteit van de ondergrond).

1.8.4 Algemene regel

In het stroomschema wordt verwezen naar één of meer algemene regels, zoals bedoeld in artikel 3.2 van de Keur. Deze algemene regel(s) is/(zijn) hieronder uitgewerkt. Naast de algemene regel is ook altijd de zorgplicht van toepassing.

1.8.4.1 Algemene regel zonder meldplicht

Als volgens het stroomschema deze algemene regel van toepassing is, moet de initiatiefnemer bij het uitvoeren van de handeling voldoen aan de volgende voorschriften.

Artikel 1 Plaatsen en snoeien van bomen en struiken binnen 2,0 meter uit de grens van de kernzone

Indien u beplanting in de vorm van bomen en struiken wilt gaan aanbrengen binnen 2 meter uit de grens van de kernzone van een primair oppervlaktewater dient u te voldoen aan de volgende voorschriften:

1. De bomen dienen binnen de kernzone tot 4 meter boven het maaiveld takvrij te worden gehouden (opsnoeien).

Artikel 2 Plaatsen en snoeien van bomen en struiken binnen een meanderzone

1. Bomen en struiken vormen geen belemmering voor het natuurlijke meanderproces.
2. Bomen en struiken, alsmede de uitgroei daarvan, vormen geen belemmering voor het voeren van doelmatig onderhoud aan het in de meanderzone gelegen oppervlaktewater.

Artikel 3 Plaatsen van bomen en struiken binnen een inundatiegebied

Bomen en struiken vormen geen belemmering voor het functioneren van het inundatiegebied.

Toelichting bij artikel 1

In artikel 1 is een voorschrift opgenomen waaraan u dient te voldoen indien u beplanting in de vorm van bomen en struiken wilt aanbrengen binnen 2,0 meter uit de grens van de kernzone van een primair en secundair oppervlaktewater. Het voorschrift is met name gericht op bescherming van de onderhoudsmogelijkheden van het oppervlaktewater. Een ruimte van 4 meter boven maaiveld binnen de kernzone is nodig voor het voeren van doelmatig onderhoud.

Indien beplanting buiten de genoemde afstand wordt geplant en behouden, geldt op basis van de zorgplicht (zie 1.8.3) de verplichting de beplanting zodanig te snoeien dat geen belemmeringen ontstaan voor het voeren van onderhoud aan het oppervlaktewater.

Toelichting bij artikel 2

De meanderzone is gericht op het beschikbaar houden van ruimte voor het kunnen meanderen van een oppervlaktewater. Bomen en struiken mogen worden geplaatst binnen de meanderzone, mits het meanderproces niet wordt belemmerd. Daarnaast dient het oppervlaktewater bereikbaar te blijven voor het doelmatig kunnen voeren van onderhoud.

Toelichting bij artikel 3

Een inundatiegebied is een gebied dat is vastgesteld teneinde ruimte beschikbaar te hebben voor het kunnen opvangen van overtollig water met het oog op het voorkomen van wateroverlast in stedelijk gebied. Het plaatsen van bomen en struiken binnen een inundatiegebied is mogelijk, mits de functie van het inundatiegebied daardoor niet worden aangetast. Solitaire bomen of struiken zullen het functioneren in zijn algemeenheid niet belemmeren. Het plaatsen van meerdere bomen en of struiken bij elkaar, kan wel leiden tot een ongewenste belemmering. Geadviseerd wordt dan ook vooraf af te stemmen met het waterschap. U kunt daarvoor contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving (vergunningen@waterschaplimburg.nl of telefonisch via 088 – 88 90 100).

1.8.5 Vergunningplicht

Als volgens het stroomschema een vergunningplicht geldt, dan mag de handeling niet zonder meer worden uitgevoerd en moet hiervoor op grond van artikel 3.3 van de Keur eerst een vergunning zijn verleend. In de betreffende hoofdstuk is aangegeven hoe een vergunning kan worden aangevraagd. De vergunning wordt bij voorkeur via het omgevingsloket (zie hiervoor www.omgevingsloket.nl of www.waterschaplimburg.nl) bij het waterschap aangevraagd. De vergunning kan ook rechtstreeks bij het waterschap worden aangevraagd. U kunt daarvoor contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving (vergunningen@waterschaplimburg.nl of telefonisch via 088 – 88 90 100).

Het afwegingskader waar vergunningaanvragen aan worden getoetst is na te lezen in het document “Beleidsregels bij de Keur van het Waterschap Limburg 2019”.

Indien u nog verdere vragen heeft, kunt u contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving van het waterschap (vergunningen@waterschaplimburg.nl of telefonisch via 088 – 88

90 100). U kunt daarvoor contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving (vergunningen@waterschaplimburg.nl of telefonisch via 088 – 88 90 100).